

Publicerad 17 maj 2018 - 10:56

Nils Funcke, en av landets främsta experter på tryckfrihetsförordningen och meddelarfriheten, säger att länsstyrelsen inte får efterforska en reporters källor. Foto: Tor Johnsson/Tidningen Journalisten

”Länsstyrelsen får inte efterforska journalisters källor”

– Klandervärt agerande.

Så kommenterar journalisten Nils Funcke, en av landets främsta experter på meddelar- och yttrandefrihet, det faktum att länsstyrelsen i Norrbotten efterfrågar Svensk Jakts källor.

En tjänsteman vid en statlig myndighet, exempelvis länsstyrelsen, får inte efterforska en journalists källor. Har en journalist fått en uppgift från en källa som vill vara anonym så får inte journalisten avslöja vem källan är. En journalist omfattas då av tystnadsplikt. Källskydd och så kallad meddelarfrihet regleras i tryckfrihetsförordningen som är en av Sveriges grundlagar.

Diger meritlista

Nils Funcke har arbetat som journalist sedan 1979 och har en diger meritlista: chefredaktör och utgivare vid Riksdag & Departement, kanslichef och utbildningsansvarig vid Föreningen Grävande Journalister och under tre år var han anställd som utredningssekreterare i Yttrandefrihetskommittén. Han har skrivit boken

”Klandervärt”

Nils Funcke menar att det är klandervärt av en tjänsteman på länsstyrelsen att försöka efterforska källor.

– Om det är sekretessbelagda uppgifter i rapporten och det dokumentet ”kommit på drift”, vilket myndigheten fått kännedom om, kan myndigheten anmäla det förmodade brottet mot tystnadsplikten till Justitiekanslern, JK. Därefter får JK ta ställning till om hon vill inleda en förundersökning eller ett tillsynsärende eller att inte göra någonting alls. Men myndigheten, länsstyrelsen i det här fallet, har ingen som helst rätt att driva någon form av efterforskning hur rapporten kommit utanför myndigheten. Länsstyrelsen får bara påtala det här för JK. Där slutar deras mandat, säger Nils Funcke.

Han fortsätter:

– Om länsstyrelsen på ett aktivt sätt börjar efterforska hur rapporten kommit ut så begår de ett brott mot efterforskningsförbudet. Det är en exklusiv rätt som endast tillkommer JK att inleda någon form av efterforskning hur ett dokument kommit på drift.

Får en statlig tjänsteman ställa frågan hur en journalist kommit över vissa uppgifter och dokument?

– Det bör hon inte göra. Att tjänstemannen efter några dagar återigen frågar hur du kommit över handlingen är nog att betrakta som klandervärt. Det borde hon inte göra. Hon har haft betänketid och möjlighet att samråda med sin chef så att de kan ta ställning till om det ska anmäla det till JK eller inte, säger Nils Funcke.

Stort samhällsintresse krävs

JK kan gå vidare och begära ut handlingen som Svensk Jakt tagit del av för att eventuellt spåra vem som lämnat ut uppgifterna.

– Men det är mycket ovanligt att så sker och JK drar sig i det allra längsta för att göra det. Det ska i så fall handla om mycket allvarliga saker, ett starkt och stort samhällsintresse. I slutändan skulle JK kunna dra Svensk Jakt inför domstol och så får domstolen avgöra huruvida tidningen är tvungen lämna ut vem ni fått handlingen av, men det förekommer över huvud taget inte. Det sker inte. Det ska vara så pass stora samhällsintressen. Meddelarfriheten är oerhört stark i Sverige, och ska så vara, för att uppgifter ska kunna lämnas ut till offentliggörande, säger Nils Funcke.

Meddelarfriheten gäller inte om en person vid en offentlig myndighet lämnar ut en fysisk handling som är sekretessbelagd. Däremot kan personen muntligt berätta vad handlingen innehåller.

Meddelarskyddet

Meddelarskyddet gäller för anställda på: statliga myndigheter och kommunala myndigheter.

Källskyddet, eller tystnadsplikten som den också kallas, är reglerat i grundlagen: tryckfrihetsförordningen (3 kap 3 §) och yttrandefrihetsgrundlagen (2 kap 3 §). En person som vill vara anonym och tipsa en journalist får inte röjas av journalisten. Anonymiteten ska skyddas genom den tystnadsplikt som omfattar journalister, tidningsredaktioner, massmediaföretag, nyhetsbyråer, förlag, frilansjournalister och personer verksamma inom tryckerier. Källskyddet utgör en del av meddelarskyddet för uppgiftslämnare.

Följ ämnen

Juridik

Länsstyrelsen

Media och Journalistik

"4 § En myndighet eller ett annat allmänt organ får inte efterforska författaren till framställning som införts eller varit avsedd att införas i tryckt skrift, den som utgett eller avsett att utge framställning i sådan skrift eller den som lämnat meddelande enligt 1 kap. 1 § tredje stycket, i vidare mån än vad som erfordras för åtal eller annat ingripande mot honom som inte står i strid med denna förordning. Får efterforskning förekomma, ska den i 3 § angivna tystnadsplikten beaktas. Inte heller får en myndighet eller ett annat allmänt organ ingripa mot någon för att han eller hon i en tryckt skrift har brukat sin tryckfrihet eller medverkat till ett sådant bruk. Lag (2010:1347)."

32

Skribent

Lars-Henrik Andersson

lars-henrik.andersson@svenskjakt.se

Juridik

Länsstyrelsen

Media och Journalistik

↑ Tillbaka till toppen

Fler artiklar

Senaste nytt

Ladda fler

Senaste från Annonstorget

Wachtelvalpar Leveransklara v26

TIK SE25752/2015 Mjööans Nikki HD GRAD [...]

Basset Artesien Normandvalpar

Valpar efter utställnings- och jaktmeriteard [...]

Jaktlag 3-4mil nordväst om Norrtälje

Svensk Jakt använder cookies för att säkerställa att vi ger dig den bästa upplevelsen på vår webbplats. Genom att fortsätta använda webbplatsen godkänner du att vi använder dem.

Jag förstår